

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 535/2010-47

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 6. apríla 2011 v senáte zloženom z predsedu Sergeja Kohuta a zo sudcov Juraja Horvátha a Lajosa Mészárosa o prijatej sťažnosti K. K., P., zastúpenej advokátkou JUDr. Z. M., Advokátska kancelária, B., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 19/2001 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo K. K. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 19/2001 **p o r u š e n é b o l o .**

2. Okresnému súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 19/2001 **p r i k a z u j e** konať vo veci bez zbytočných prietáhov.

3. K. K. p r i z n á v a primerané finančné zadosťučinenie v sume 3 000 € (slovom tritisíc eur), ktoré je Okresný súd Bratislava IV p o v i n n ý vyplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. K. K. p r i z n á v a náhradu trov právneho zastúpenia v sume 385,79 € (slovom tristoosemdesiatpäť eur a sedemdesiatdeväť centov), ktorú je Okresný súd Bratislava IV p o v i n n ý vyplatiť na účet jej právnej zástupkyne JUDr. Z. M., Advokátska kancelária, B., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 535/2010-32 z 9. decembra 2010 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť K. K., P. (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Bratislava IV (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 19/2001.

Z obsahu sťažnosti, jej príloh a vyžiadaného súdneho spisu vyplýva, že 7. februára 2001 bol okresnému súdu doručený návrh sp. zn. 4 Om 3/01-J Okresného úradu, odboru sociálnych vecí v Prešove (ďalej len „opatrovník“), o určenie otcovstva a o úhradu osobných potrieb mal. P. K. (ďalej len „maloletý“) v zastúpení aj jeho matkou – sťažovateľkou, ktorá v konaní vystupuje ako navrhovateľka v 2. rade. Za otca dieťaťa bol sťažovateľkou označený A. N., B. (ďalej len „odporca“).

Okresný súd návrh rozsudkom č. k. 19 C 19/2001-110 z 11. februára 2008 zamietol. Proti tomuto rozhodnutiu podali sťažovateľka, ako aj opatrovník odvolanie, o ktorých Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) uznesením sp. zn. 14 Co 262/2008

z 9. júna 2008 rozhodol tak, že rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Predmetná vec nie je do dnešného dňa právoplatne skončená. Sťažovateľka podala predsedovi okresného súdu 23. apríla 2010 sťažnosť na postup okresného súdu, v ktorej namietala porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov. Sťažnosť adresovala aj predsedovi krajského súdu (10. mája 2010), ktorý ju vo svojej odpovedi 20. mája 2010 upovedomil o postúpení jej sťažnosti okresnému súdu. Podľa tvrdení sťažovateľky, napriek sťažnostiam na prietahy v konaní do dnešného dňa „nemá vydané rozhodnutie v primeranej lehote...“.

Sťažovateľka v sťažnosti okrem iného uviedla:

„Súd neriešil moju situáciu nijakým spôsobom,... svoje povinnosti a hlavne svoje právomoci v danom prípade nevyužívali a svojou nečinnosťou vlastne svoje právomoci zneužívali v prospech žalovaného s tým, že mu umožnili únikový priestor po dobu neuveriteľných 12,5 roka od narodenia dieťaťa a umožnili vyhnúť sa mu otcovským povinnostiam, platenia výživného. Som presvedčená na 100%, že otcom dieťaťa je odporca.“

V doplnení sťažnosti doručenom ústavnému súdu 29. novembra 2010 sťažovateľka okrem iného uviedla:

„K porušeniu mojich ústavných práv došlo najmä tým, že Okresný súd Bratislava IV nekonal v zmysle § 6 O. s. p. tak, aby ochrana práv bola rýchla a účinná a aby skutočnosti, ktoré boli medzi účastníkmi sporné, sa spoľahlivo zistili.“

Poukazujem aj na Uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 14 Co/262/2008 zo dňa 9. 6. 2008, ktorým zrušil rozsudok Okresného súdu Bratislava IV č. k. 19 C 19/2001-110, a v ktorom poukázal na skutočnosť, že konanie na prvom stupni do roku 2008 trvalo viac ako 7 rokov a bolo obmedzené len na zisťovanie pobytu odporcu, preto považoval za dôvodné moje námietky, že môj žalobný návrh bol zamietnutý len pre neschopnosť súdu vykonať účinné opatrenia na zabezpečenie účasti odporcu v súdnom konaní.“

Podľa môjho názoru Okresný súd Bratislava IV svojim nekonaním porušil moje základné práva zaručené Ústavou Slovenskej republiky v čl. 48 ods. 2...“

Vychádzajúc z uvedených skutočností sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„Okresný súd Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 19/01 porušil ústavné práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručených v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

Okresnému súdu Bratislava IV sa prikazuje, aby v konaní sp. zn. 19 C 19/01 konal bez prietáhov v súlade s príslušnými ustanoveniami O. s. p...

Sťažovateľke priznáva primerané finančné zadostučinenie vo výške 10 000 EUR, ktoré je Okresný súd Bratislava IV povinný jej vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Okresný súd Bratislava IV je povinný nahradiť sťažovateľke trovy konania na účet advokátky JUDr. Z. M., B... do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia. “

2. Na základe výzvy ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili obaja účastníci konania: za okresný súd jeho predsedníčka listom sp. zn. Spr. 3044/11 z 31. januára 2011 a právna zástupkyňa sťažovateľky stanoviskom k uvedenému vyjadreniu okresného súdu listom z 25. februára 2011.

2.1 Okresný súd vo svojom vyjadrení súhlasil s upustením od ústneho pojednávania o prijatej sťažnosti a v ďalšom uviedol:

„Tunajší súd vo veci meritórne rozhodol rozsudkom zo dňa 11. 2. 2008 tak, že návrh zamietol. Krajský súd v Bratislave ako odvolací súd uznesením zo dňa 9. 6. 2008 sp. zn. 14 Co 262/2008 predmetný rozsudok tunajšieho súdu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

Od vydania rozsudku zo dňa 11. 2. 2008 tunajší súd vo veci priebežne koná.

Podľa vyjadrenia zákonného sudcu k sťažnosti, je toho času vo veci nariadený termín pojednávania na deň 24. 2. 2011, na ktorom bude vynesovaný rozsudok.

Aj keď konanie bolo v období pred vydaním rozsudku zo dňa 11. 2. 2008 sčasti poznačené prietáhmi, boli to zväčša prietahy objektívneho charakteru, spôsobené najmä skutočnosťou, že súdu nebol známy pobyt odporcu. Preto odporcu nebolo možné doteraz riadne predvolať, resp. predviesť na súd (či na prípadný odber biologických vzoriek) a to ani cestou polície. Súd opakovane šetril jeho pobyt a za týmto účelom vykonával rozsiahle

šetrenie (žiadal o súčinnosť oddelenia policajného zboru, Okresný súd Prešov, Okresný súd Nitra, tiež robil dopyt na S., dopravný inšpektorát, operátorov mobilných sietí O. a T., Centrálnu evidenciu väzňov, CEPO a i.). Tunajší súd nakoniec zistil, že odporca má od augusta 2009 hlásený pobyt bezdomovca.

Súd musel niekoľko krát robiť dožiadanie na Okresný súd Nitra a tiež Okresný súd Prešov za účelom vypočutia účastníkov. Tu chcem poukázať na skutočnosť, že k celkovej dĺžke konania prispela aj sama sťažovateľka, ktorá sa opakovane ospravedlňovala z účasti na nariadených pojednávaniach, ktoré boli z tohto dôvodu odročované.

S poukazom na vyššie uvedené, navrhujem Ústavnému súdu Slovenskej republiky, aby sťažnosť vo vzťahu k Okresnému súdu Bratislava IV ako nedôvodnú zamietol.“

2.2 Právna zástupkyňa sťažovateľky vo svojom stanovisku z 25. februára 2011 uviedla:

«Na pojednávaní na Okresnom súde Bratislava IV dňa 24. 2. 2011, nedošlo k vyneseniu rozsudku... a ďalšie pojednávanie je vytýčené na 28. 4. 2011.

Tvrdenie, že konanie bolo v období pred vydaním rozsudku zo dňa 11. 2. 2008 sčasti poznačené prietiahmi nekorešponduje úplne s „Odpoveďou OS Bratislava IV na sťažnosť v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 19/2001“ (Spr.2060/10, Spr.2067/2010) zo dňa 25. 8. 2010, v ktorej sa na s. 2 uvádza: „Na základe vyššie uvedeného konštatujem, že Vaša sťažnosť na prietahy vo veci vedenej na Okresnom súde Bratislava IV pod sp. zn. 19 C 19/2001 je dôvodná. Za zistené prietahy v konaní sa Vám v mene štátnej správy Okresného súdu Bratislava IV ospravedlňujem“. Z uvedeného dôvodu považujeme návrh Okresného súdu Bratislava IV, aby bola sťažnosť mojej mandantky ako nedôvodná zamietnutá, za neopodstatnený.

Poukázanie na skutočnosť, že k celkovej dĺžke konania prispela aj sama navrhovateľka, považujeme za účelové. Moja mandantka sa vo veci vyjadrila viac krát a nemala už žiadne nové skutočnosti, ktoré by mohla pred súdom uviesť.

Opätovne poukazujem aj na Uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 14 Co/262/2008 zo dňa 9. 6. 2008, ktorým zrušil rozsudok Okresného súdu Bratislava IV č. k. 19 C 19/2001-110, a v ktorom skonštatoval, že konanie na prvom stupni do roku 2008 trvalo viac ako 7 rokov a bolo obmedzené len na zisťovanie pobytu odporcu, preto považoval za dôvodné námietky mojej mandantky, že jej žalobný návrh bol zamietnutý len

pre neschopnosť súdu vykonať účinné opatrenia na zabezpečenie účasti odporcu v súdnom konaní...

Zároveň zotrvávame na našom stanovisku prezentovanom v Doplnení ústavnej sťažnosti zo dňa 24. 11. 2010 a... vyhlasujeme, že netrváme na verejnom ústnom pojednávaní senátu ústavného súdu o prijatej sťažnosti.»

3. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy. Jej prerokovanie na ústnom pojednávaní – vzhľadom na povahu predmetu posúdenia, ktorá je určená povahou tohto základného práva – ústavný súd nepovažuje ani za vhodný, ani za nevyhnutný procesný prostriedok na zistenie skutočností potrebných pre meritórne rozhodnutie vo veci, t. j. rozhodnutie o tom, či namietaným postupom súdu bolo, alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov (I. ÚS 40/02, I. ÚS 41/03, I. ÚS 65/04).

II.

Z obsahu sťažnosti, jej príloh, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil tento priebeh a stav konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 19 C 19/2001:

- 7. február 2001 – okresnému súdu bol doručený návrh opatrovníka (sp. zn. 4 Om 3/01-J) vo veci určenia otcovstva a úhrady osobných potrieb maloletého,
- 20. marec 2001 – okresný súd žiadal od Okresného súdu Prešov uznesenie o ustanovení opatrovníka pre maloletého (sp. zn. Nc 862/98),
- 27. apríl 2001 – sťažovateľka žiadala o zaslanie potvrdenia o stave konania,
- 14. jún 2001 – okresnému súdu bol doručený spis Okresného súdu Prešov sp. zn. Nc 862/98 vo veci určenia otcovstva súhlasným vyhlásením rodičov,
- 15. jún 2001 uznesenie o ustanovení opatrovníka pre maloletého (sp. zn. Nc 862/98 z 9. januára 2001) bolo pripojené,

- 3. október 2001 – okresný súd zaslal návrh odporcovi na vyjadrenie,
- 29. október 2001 – okresnému súdu bola vrátená nedoručená zásielka adresovaná odporcovi (adresát nezastihnutý),
- 31. december 2001 – okresnému súdu bola vrátená nedoručená zásielka adresovaná odporcovi (adresát nezastihnutý),
- 11. november 2002 – okresný súd nariadil pojednávanie na 27. marec 2003,
- 24. marec 2003 – okresnému súdu bola doručená žiadosť opatrovníka adresovaná Okresnému úradu, odboru sociálnych vecí Bratislava IV, o zastúpenie na pojednávaní, spolu s plnou mocou,
- 25. marec 2003 – okresnému súdu bolo doručené ospravedlnenie sťažovateľky z neúčasti na pojednávaní 27. marca 2003 (dôvodom boli zdravotné problémy maloletého, o čom predložila lekárske potvrdenie, sťažovateľka žiadala o vypočutie v Prešove), zároveň bola okresnému súdu vrátená nedoručená zásielka adresovaná odporcovi (adresát nezastihnutý),
- 27. marec 2003 – pojednávanie bolo odročené na neurčito,
- 13. jún 2003 – okresný súd požiadal Okresný súd Prešov o výsluch sťažovateľky,
- 18. júl 2003 – Okresný súd Prešov žiadosť vybavil,
- 30. júl 2003 – žiadosť sťažovateľky o potvrdenie stavu konania,
- 13. október 2003 – žiadosť (urgencia) sťažovateľky o potvrdenie stavu konania,
- 29. október 2003 – okresný súd oznámil sťažovateľke stav konania (doručenie nebolo vykázané),
- 9. december 2004 – úradný záznam – potvrdenie o stave veci bolo zaslané prípisom, okresný súd oznámil sťažovateľke stav predmetného konania (sťažovateľke doručené 17. decembra 2004),
- 28. december 2004 – okresný súd nariadil pojednávanie na 7. marec 2005, zároveň žiadal Obvodné oddelenie Policajného zboru Bratislava (ďalej len „obvodné oddelenie PZ“) o predvedenie odporcu na pojednávanie,
- 16. február 2005 – okresnému súdu bola vrátená nedoručená zásielka o nariadení pojednávania adresovaná odporcovi (adresát nezastihnutý),
- 25. február 2005 – okresnému súdu bolo doručené ospravedlnenie sťažovateľky z neúčasti na pojednávaní 7. marca 2005 z dôvodu zlej finančnej situácie, sťažovateľka znovu žiadala o vypočutie v Prešove,
- 7. marec 2005 – pojednávanie bolo odročené na neurčito,

- 8. marec 2005 – oznámenie obvodného oddelenia PZ o neúspešnom pokuse predviesť odporcu (odporca na uvedenej adrese nebýva, zdržiava sa na neznámom mieste),
- 29. marec 2005 – okresný súd vyzval sťažovateľku na oznámenie pobytu odporcu, zároveň požiadal mestskú evidenciu obyvateľstva a Register obyvateľov Slovenskej republiky v Banskej Bystrici (ďalej len „register obyvateľov“) o oznámenie pobytu odporcu,
- 14. apríl 2005 – sťažovateľka oznámila, že pobyt odporcu jej nie je známy,
- 20. apríl 2005 – register obyvateľov oznámil trvalý pobyt odporcu,
- 21. apríl 2005 – okresný súd žiadal obvodné oddelenie PZ o predvedenie odporcu na výsluch 23. mája 2005,
- 4. máj 2005 – Krajské riaditeľstvo Policajného zboru v Bratislave (ďalej len „krajské riaditeľstvo PZ“) oznámilo pobyt odporcu,
- 24. máj 2005 – obvodné oddelenie PZ oznámilo neúspešný pokus predviesť odporcu (odporca na uvedenej adrese nebýva, zdržiava sa na neznámom mieste),
- 26. august 2005 – okresný súd požiadal S., pobočku Bratislava (ďalej len „S.“), o zistenie zamestnávateľa odporcu,
- 21. september 2005 – S. oznámila zamestnávateľa odporcu,
- 3. október 2005 – okresný súd nariadil pojednávanie na 24. november 2005 (výsluch odporcu), zároveň požiadal Obvodné oddelenie Policajného zboru Rača (ďalej len „obvodné oddelenie PZ Rača“) o predvedenie odporcu na pojednávanie z adresy zamestnávateľa, okresný súd o výsluchu odporcu upovedomil taktiež sťažovateľku,
- 31. október 2005 – okresnému súdu bola doručená žiadosť opatrovníka adresovaná Okresnému úradu, odboru sociálnych vecí Bratislava IV, o zastúpenie na pojednávaní spolu s plnou mocou,
- 24. november 2005 – okresný súd odročil pojednávanie na neurčito,
- 29. november 2005 – okresnému súdu bola obvodným oddelením PZ Rača doručená odpoveď na žiadosť o predvedenie (nebolo vyhovené, odporca nebol v práci),
- 9. január 2006 – okresný súd nariadil pojednávanie na 9. marec 2006,
- 19. január 2006 – okresný súd opätovne žiadal obvodné oddelenie PZ Rača o predvedenie odporcu na pojednávanie z adresy zamestnávateľa,
- 15. február 2006 – okresnému súdu bolo doručené ospravedlnenie sťažovateľky z neúčasti na pojednávaní 9. marca 2006 z dôvodu zlej finančnej situácie, sťažovateľka žiadala o vypočutie v Prešove,

- 9. marec 2006 – okresný súd odročil pojednávanie na 14. september 2006,
- 15. marec 2006 – okresnému súdu bola doručená odpoveď obvodného oddelenia PZ Rača na žiadosť o predvedenie (nebolo vyhovené),
- 18. júl 2006 – okresný súd opätovne žiadal obvodné oddelenie PZ Rača o predvedenie odporcu na pojednávanie z adresy zamestnávateľa,
- 1. august 2006 – okresnému súdu bolo doručené oznámenie zamestnávateľa I., s. r. o., o dĺžke trvania pracovného pomeru odporcu (pracovný pomer bol ukončený),
- 14. september 2006 – okresný súd odročil pojednávanie na neurčito,
- 18. september 2006 – okresný súd opätovne požiadal S. o oznámenie zamestnávateľa odporcu,
- 20. september 2006 – obvodné oddelenie PZ Rača oznámilo, že žiadosti o predvedenie nebolo možné vyhovieť,
- 12. október 2006 – S. oznámila zamestnávateľa odporcu,
- 6. december 2006 – okresný súd nariadil pojednávanie na 5. február 2007, zároveň zaslal odporcovi výzvu, aby sa vyjadril k návrhu na začatie konania a zdokladoval svoj zárobok za posledných dvanásť mesiacov, taktiež o výsluchu odporcu upovedomil sťažovateľku,
- 5. február 2007 – okresný súd odročil pojednávanie na neurčito,
- 7. február 2007 – okresný súd žiadal register obyvateľov o oznámenie pobytu odporcu, Generálne riaditeľstvo Zboru väzenskej a justičnej stráže (ďalej len „generálne riaditeľstvo“) o oznámenie skutočnosti, či je, alebo nie je odporca vo väzbe, resp. vo výkone trestu, a zamestnávateľa (D., s. r. o.) o oznámenie skutočnosti, či je odporca u nich zamestnaný, ako aj prehľad jeho zárobku,
- 16. február 2007 – generálne riaditeľstvo ZVJS oznámilo, že odporca nie je vo väzbe ani vo výkone trestu,
- 28. február 2007 – okresnému súdu bola doručená odpoveď zamestnávateľa (Z., s. r. o.) o pracovnom pomere odporcu, ako aj prehľad jeho hrubej mzdy,
- 11. apríl 2007 – register obyvateľov oznámil trvalý pobyt odporcu,
- 13. apríl 2007 – okresný súd opätovne požiadal S. o oznámenie zamestnávateľa odporcu,
- 10. máj 2007 – S. oznámila účasť odporcu na poistení,
- 20. jún 2007 - okresný súd nariadil pojednávanie na 20. september 2007, zároveň žiadal Obvodné oddelenie Policajného zboru Bratislava Dúbravka (ďalej len „obvodné oddelenie PZ Dúbravka“) o predvedenie odporcu na pojednávanie,

- 12. september 2007 – sťažovateľka ospravedlnila svoju neúčast' na pojednávaní 20. septembra 2007 z dôvodu zlej finančnej situácie, opätovne žiadala o vypočutie v Prešove,
- 20. september 2007 – okresnému súdu bola doručená odpoveď obvodného oddelenia PZ Dúbravka na žiadosť o predvedenie (nebolo vyhovené), pojednávanie bolo odročené na neurčito,
- 25. september 2007 – okresný súd vyzval sťažovateľku na preukázanie intímneho styku s odporcom, ako aj na poskytnutie súčinnosti pri zisťovaní pobytu odporcu,
- 15. október 2007 – sťažovateľka odpovedala na výzvu z 25. septembra 2007,
- 5. november 2007 – okresný súd žiadal bývalého zamestnávateľa odporcu o oznámenie jeho kontaktnej adresy, zároveň zaslal osobe bývajúcej na trvalom pobyte odporcu výzvu na uvedenie adresy pobytu odporcu, jeho rodičov, príp. ďalších osôb, ktoré by mohli viesť uviesť jeho adresu,
- 16. november 2007 – okresnému súdu boli doručené odpovede na výzvy z 5. novembra 2007,
- 30. november 2007 – okresný súd nariadil pojednávanie na 28. január 2008,
- 28. január 2008 – okresný súd odročil pojednávanie na 11. február 2008 a zároveň ustanovil odporcovi opatrovníka,
- 11. február 2008 – okresný súd na pojednávaní rozsudkom návrh zamietol,
- 31. marec 2008 – sťažovateľka podala odvolanie proti rozsudku okresného súdu z 11. februára 2008,
- 1. apríl 2008 – okresný súd uznesením rozhodol o oslobodení sťažovateľky od súdnych poplatkov,
- 4. apríl 2008 – odvolanie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Prešov (ďalej len „úrad práce“) proti rozsudku z 11. februára 2008,
- 14. apríl 2008 – okresný súd zaslal úradu práce, sťažovateľke a ustanovenému opatrovníkovi odporcu odvolania a zároveň ich vyzval na vyjadrenie a oznámenie, či súhlasia s rozhodnutím odvolacieho súdu bez pojednávania,
- 22. apríl 2008 – do súdneho spisu nazrel splnomocnenec sťažovateľky,
- 2. máj 2008 – sťažovateľka oznámila svoj nesúhlas s rozhodovaním odvolacieho súdu bez pojednávania, žiadala byť prítomná na pojednávaní, úrad práce sa vyjadril k odvolaniu sťažovateľky,

- 26. máj 2008 – krajskému súdu bol predložený spis s opravnými prostriedkami,
- 9. jún 2008 – krajský súd uznesením sp. zn. 14 Co 262/2008 zrušil rozsudok okresného súdu z 11. februára 2008 a vec mu vrátil na ďalšie konanie,
- 11. júl 2008 – okresnému súdu bolo doručené uznesenie krajského súdu,
- 25. august 2008 – okresný súd zisťoval adresu odporcu v obchodnom a živnostenskom registri,
- 28. august 2008 – okresný súd doručoval uznesenie krajského súdu opatrovníkovi odporcu, opätovne požiadal S. o oznámenie zamestnávateľa odporcu a register obyvateľov o oznámenie adresy odporcu, taktiež znovu žiadal generálne riaditeľstvo ZVJS o oznámenie, či je odporca vo väzbe alebo výkone trestu, okresný súd ďalej žiadal spoločnosti O., a. s., a T., a. s., o oznámenie adresy odporcu, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny B. (ďalej aj „úrad práce B.“) o poskytnutie údajov o evidencii a podpore v nezamestnanosti odporcu, Obvodné oddelenie Policajného zboru Bratislava V žiadal o oznámenie evidencie odporcu ako držiteľa dopravného prostriedku a uvedenie jeho adresy, obvodné oddelenie PZ Dúbravka žiadal o oznámenie adresy odporcu, ako aj informácií o príbuzných,
- 29. august 2008 – register obyvateľov oznámil adresu odporcu,
- 9. september 2008 – okresnému súdu bolo doručené oznámenie generálneho riaditeľstva ZVJS o tom, že odporca nie je vo väzbe ani vo výkone trestu,
- 10. september 2008 – spoločnosť O., a. s., oznámila adresu odporcu,
- 11. september 2008 – okresný súd žiadal krajské riaditeľstvo PZ o oznámenie evidencie odporcu ako držiteľa dopravného prostriedku a uvedenie jeho adresy,
- 12. september 2008 – okresnému súdu bola doručená správa Miestneho úradu mestskej časti B. D. o povesti odporcu,
- 16. september 2008 – spoločnosť T., a. s., oznámila adresu odporcu,
- 23. september 2008 – S. oznámila adresu odporcu a evidenciu odporcu ako samostatne zárobkovo činnú osobu,
- 25. september 2008 – úrad práce Bratislava oznámil obdobie evidencie odporcu ako uchádzača o zamestnanie,
- 2. október 2008 – okresnému súdu bola doručená lustrácia krajského riaditeľstva PZ o držiteľovi motorového vozidla – odporcovi,

- 14. október 2008 – okresný súd žiadal odbor živnostenského podnikania Obvodného úradu v Bratislave (ďalej len „obvodný úrad“) o oznámenie pobytu, príp. adresy prevádzky odporcu,
- 3. november 2008 – obvodný úrad doručil výpis zo živnostenského registra odporcu,
- 25. november 2008 – okresný súd žiadal Okresný súd Bratislava II k sp. zn. 1 T 68/06 o oznámenie aktuálnej adresy odporcu, zároveň opätovne žiadal generálne riaditeľstvo ZVJS o oznámenie skutočnosti, či je odporca vo väzbe alebo vo výkone trestu, taktiež žiadal súdnych exekútorov E. P. a L. Á. o oznámenie aktuálnej adresy odporcu, okresnému súdu bolo doručené oznámenie generálneho riaditeľstva ZVJS o tom, že odporca nie je vo väzbe ani vo výkone trestu,
- 15. december 2008 – súdny exekútor E. P. oznámil, že adresa odporcu mu nie je známa,
- 16. december 2008 – Okresný súd Bratislava II oznámil adresu odporcu,
- 19. december 2008 – súdny exekútor L. Á. oznámil adresu odporcu,
- 20. január 2009 - okresný súd žiadal súdnych exekútorov F. Č. a M. Š. o oznámenie aktuálnej adresy odporcu,
- 2. február 2009 – súdny exekútor F. Č. oznámil adresu odporcu,
- 12. február 2009 – súdny exekútor M. Š. oznámil adresu odporcu,
- 10. marec 2009 – matka odporcu oznámila jeho rodinný stav a adresu,
- 11. marec 2009 - okresný súd požiadal register obyvateľov o oznámenie adresy manželky odporcu, zároveň požiadal obvodné oddelenie PZ Dúbravka o oznámenie údajov o manželke odporcu,
- 23. marec 2009 – obvodné oddelenie PZ D. oznámilo údaje o manželke odporcu,
- 26. marec 2009 – register obyvateľov oznámil adresu manželky odporcu,
- 18. máj 2009 – okresný súd opätovne požiadal register obyvateľov o oznámenie adresy manželky odporcu,
- 5. jún 2009 – register obyvateľov oznámil údaje o odporcovi a jeho manželke,
- 24. jún 2009 – okresný súd zaslal Obvodnému oddeleniu PZ Nitra žiadosť o prešetrovanie pobytu odporcu, ako aj iných osôb bývajúcich na uvedenej adrese,
- 17. júl 2009 – Obvodné oddelenie PZ L. oznámilo výsledok šetrenia pobytu odporcu,
- 3. august 2009 – okresný súd nariadil na 1. október 2009 pojednávanie,
- 4. august 2009 – okresný súd zrušil uznesenie z 28. januára 2008, ktorým ustanovil odporcovi opatrovníka,

- 26. august 2009 – okresnému súdu bola doručená žiadosť opatrovníka adresovaná Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava o zastúpenie na pojednávaní spolu s plnou mocou,
- 9. september 2009 – do súdneho spisu nazrel splnomocnenec sťažovateľky,
- 28. september 2009 – do súdneho spisu nazrel splnomocnenec sťažovateľky,
- 29. september 2009 – sťažovateľka sa ospravedlnila z neúčasti na pojednávaní 1. októbra 2009 z dôvodu práceneschopnosti (predložila potvrdenie lekára),
- 1. október 2009 – okresný súd odročil pojednávanie na 19. november 2009,
- 19. október 2009 – okresnému súdu bola doručená žiadosť opatrovníka adresovaná Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny B. o zastúpenie na pojednávaní spolu s plnou mocou,
- 5. november 2009 – do spisu nazrel splnomocnenec sťažovateľky,
- 19. november 2009 – okresný súd vykonal pojednávanie v neprítomnosti odporcu, pojednávanie odročil na neurčito,
- 23. november 2009 – okresný súd žiadal Okresný súd Nitra o výsluch odporcu,
- 28. apríl 2010 - okresný súd urgoval Okresný súd Nitra vybaviť dožiadanie z 23. novembra 2009,
- 11. máj 2010 – okresnému súdu bola doručená odpoveď Okresného súdu Nitra na urgenciu z 28. apríla 2010,
- 27. júl 2010 – okresnému súdu bol Okresným súdom Nitra zaslaný predmetný spis bez vybavenia dožiadania,
- 11. august 2010 – okresný súd vydal uznesenie, nariadil predvedenie odporcu na pojednávanie 7. októbra 2010,
- 27. august 2010 – okresný súd žiadal Obvodné oddelenie PZ Dúbravka v prípade predvedenia o odovzдание odporcovi obálky s uznesením a návrhom,
- 7. október 2010 – príslušnému obvodnému oddeleniu PZ Dúbravka sa nepodarilo predviesť odporcu, pojednávanie bolo odročené na 4. november 2010,
- 4. november 2010 – pojednávanie bolo odročené na 24. február 2011,
- 24. február 2011 – pojednávanie bolo odročené na 28. apríl 2011.

III.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. ...

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov...

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstráni. K odstráneniu stavu právnej neistoty dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu. Preto na naplnenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátne orgány vec prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony bez ohľadu na ich počet a právoplatne nerozhodli (m. m. I. ÚS 24/03, IV. ÚS 232/03). Priznanie práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zakladá povinnosť súdu aj sudcu na organizovanie práce tak, aby sa toto právo objektívne realizovalo (II. ÚS 21/01).

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 19/2001 došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy.

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo, alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručené v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľku (I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02, I. ÚS 79/05). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

Ústavný súd predovšetkým zohľadnil, že predmetom napadnutého konania na okresnom súde je vec týkajúca sa osobného statusu maloletého, ktorá má mimoriadny význam aj z hľadiska zabezpečenia jeho základných životných potrieb a sociálneho štandardu, a rozhodnutie o nej bude mať priamy vplyv a dopad na kvalitu života nielen maloletého, ale nepochybne aj sťažovateľky, t. j. výsledok konania má priamy dopad na osobu sťažovateľky, preto povaha tohto konania si vyžaduje mimoriadnu starostlivosť a pozornosť všeobecného súdu venovanú efektívnemu a rýchlemu postupu, aby bol naplnený účel súdneho konania, čo okrem iného znamená, že všeobecný súd má povinnosť organizovať svoj procesný postup tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a skončená (§ 100 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku) a aby sa čo najskôr odstránil stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa naň osoba obrátila so žiadosťou o rozhodnutie (napr. I. ÚS 142/03, I. ÚS 145/03, I. ÚS 158/04, I. ÚS 241/06).

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že v konaní vedenom na okresnom súde ide o návrh na určenie otcovstva a na úhradu osobných potrieb maloletého. Návrhy tohto typu nie sú v rámci rozhodovacej činnosti všeobecných súdov nijak výnimočné, preto túto vec po právnej stránke nemožno považovať za právne zložitú. V súvislosti s posúdením skutkovej zložitosti ústavný súd uznáva, že konania tohto druhu sú

fakticky zložitejšie, pretože existuje vysoký predpoklad potreby znaleckého dokazovania. V danom prípade však konanie do tohto štádia ešte nedošlo, pretože jeho celý doterajší priebeh je poznačený neúspešnou snahou okresného súdu o zabezpečenie prítomnosti odporcu na pojednávaniach. Napriek vykonaniu početných úkonov smerujúcich k zisteniu pobytu odporcu a jeho zabezpečeniu na pojednávaniach sa ústavný súd prikláňa k názoru krajského súdu vyjadrenému v uznesení sp. zn. 14 Co 262/2008 z 9. júna 2008, podľa ktorého okresný súd dostatočne dôrazne nevyužil poznatky o odporcovom pobyte, resp. o jeho zamestnaní v relevantnom čase napriek tomu, že ich mal k dispozícii. Rovnako súčinnosť orgánov polície nemožno považovať dostatočnú (pozri uznesenie krajského súdu sp. zn. 14 Co 262/2008 z 9. júna 2008). Preto, aj keď sa vec javí skutkovo zložitou, táto nemôže ospravedlniť doterajšiu celkovú dĺžku trvania konania.

2. Správanie účastníka konania je druhým kritériom, ktoré sa uplatňuje pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Z prehľadu procesných úkonov vykonaných okresným súdom v napadnutom konaní vyplýva, že sťažovateľka ospravedlnila svoju neúčast' na piatich zo 14 doteraz vykonaných pojednávaniach. Svoju neprítomnosť odôvodňovala práceneschopnosťou (seba alebo maloletého), o čom predložila doklad, alebo zlou finančnou situáciou, ktorá jej nedovoľovala dostaviť sa na okresný súd, a v týchto prípadoch žiadala o svoje vypočutie príslušným súdom v mieste jej bydliska. Za určitých okolností takéto správanie sťažovateľky možno považovať za také, ktoré rozhodne neprispieva k rýchlemu prerokovaniu a rozhodnutiu veci. Avšak s prihliadnutím na osobitosti tejto konkrétnej veci ústavný súd konštatuje, že neprítomnosť sťažovateľky na pojednávaniach nebola tou rozhodujúcou skutočnosťou, ktorá by mala za následok doterajšiu celkovú dĺžku trvania napadnutého konania.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v posudzovanej veci, a to nielen z hľadiska namietaných zbytočných priet'ahov spôsobených okresným súdom, ale aj z hľadiska priebehu súdneho konania. Konanie začalo vo februári 2001 a dosiaľ nie je právoplatne skončené. Trvá teda viac ako 10 rokov. Už len samotná dĺžka trvania konania signalizuje, že v konaní nedochádza k naplneniu účelu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov, ktorým je odstránenie právnej neistoty

účastníka konania. Okresný súd nevykonával žiadnu relevantnú procesnú činnosť v obdobiach od 15. júna 2001 do 3. októbra 2001, t. j. takmer 4 mesiace, od 31. decembra 2001 do 11. novembra 2002, t. j. viac ako 10 mesiacov, od 18. júla 2003 do 28. decembra 2004, t. j. viac ako 17 mesiacov. Celkovo bol teda okresný súd absolútne nečinný po dobu 31 mesiacov, t. j. 2 roky a 7 mesiacov.

V podstate takmer celá procesná aktivita okresného súdu bola do súčasnosti zameraná na zabezpečenie prítomnosti odporcu na pojednávaní, a to zisťovaním jeho pobytu, resp. zamestnania a pod. Ústavný súd uznáva, že v danej veci je prítomnosť odporcu a jeho výsluch v rámci dokazovania žiaduci, avšak na dosiahnutie jeho zabezpečenia, ako to už bolo uvedené (pozri vyhodnotenie skutkovej zložitosti), okresný súd nepristúpil v tak významovo dôležitej veci dôrazne s využitím všetkých dostupných právnych prostriedkov.

Pre úplnosť ústavný súd poukazuje aj na neprimerane dlhé obdobia od nariadenia pojednávania po jeho uskutočnenie (11. novembra 2002 nariadené pojednávanie na 27. marec 2003, 9. marca 2006 nariadené pojednávanie na 14. september 2006).

Vzhľadom na všetky uvedené dôvody ústavný súd vyslovil, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 19/2001, v ktorom bol okresný súd vzhľadom na jeho predmet povinný postupovať s osobitnou starostlivosťou, došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, tak ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto rozhodnutia.

4. V nadväznosti na tento výrok a v záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľke ústavný súd v bode 2 výroku tohto rozhodnutia prikázal okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať vo veci bez zbytočných prietahov.

5. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadost'učinenie.

Sťažovateľka sa domáhala priznania primeraného finančného zadosťučinenia v sume 10 000 €.

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy nie je pre sťažovateľku dostatočným zadosťučinením. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať sťažovateľke aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti, s prihliadnutím na všetky okolnosti prípadu, najmä vzhľadom na zistenú neefektívnu činnosť, ako aj nečinnosť okresného súdu, ako aj s prihliadnutím na predmet skúmaného konania považuje za primerané v sume 3 000 €, tak ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto rozhodnutia.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil (v danom prípade okresný súd), je povinný ho vyplatiť sťažovateľke do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu ústavného súdu.

6. Ústavný súd priznal sťažovateľke (§ 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde) úhradu trov konania z dôvodu jej právneho zastúpenia advokátkou v konaní pred ústavným súdom.

Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľky ústavný súd vychádzal z príslušných ustanovení vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2010 je 120,23 € a hodnota režijného paušálu je 7,21 € a základná sadzba za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2011 je 123,50 € a hodnota režijného paušálu je 7,41 €.

S poukazom na výsledok konania ústavný súd priznal sťažovateľke nárok na úhradu trov konania za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2010 (prevzatie a príprava zastúpenia – 22. novembra 2010, ako aj doplnenie sťažnosti ústavnému súdu –

24. novembra 2010) a za jeden úkon právnej služby uskutočnený v roku 2011 (stanovisko k vyjadreniu okresného súdu z 25. februára 2011) v celkovej sume 385,79 € vrátene režijného paušálu, tak ako to je uvedené v bode 4 výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. apríla 2011